

PERSBERICHT – 20 JULI 2007

Bijzondere opsporingsmethoden: De wetgever opnieuw teruggefloten door het Grondwettelijk Hof

De Liga voor Mensenrechten, de Ligue des droits de l'Homme (LDH) en het Syndicat des avocats pour la démocratie (SAD) verheugen zich over de beslissing van het Grondwettelijk Hof om de reparatiewet betreffende de bijzondere opsporingsmethoden gedeeltelijk te vernietigen.

Door de wet een tweede keer te vernietigen, ook al is het maar gedeeltelijk, geeft het Hof een duidelijk signaal aan de wetgever. Alle nieuwe maatregelen die door de reparatiewet ingevoerd werden, werden vernietigd of restrictief geïnterpreteerd door het Hof.

De wet van 27 december 2005 houdende diverse wijzigingen van het Wetboek van Strafvordering en het Gerechtelijk wetboek werd aangenomen met het oog op 'de verbetering van de onderzoeksmethoden in de strijd tegen het terrorisme en de zware en georganiseerde criminaliteit'. De wet wijzigt de wet van 6 januari 2003 betreffende de bijzondere onderzoeksmethoden en enige andere onderzoeksmethoden. Deze wijziging was noodzakelijk: in zijn arrest van 21 december 2004 stelde het Grondwettelijk Hof de ongrondwettigheid vast van verschillende bepalingen, en ging over tot gedeeltelijke vernietiging van de wet.

Ook deze reparatiewet wordt nu bekritiseerd door het Grondwettelijk Hof.

1. Controle door een onafhankelijke en onpartijdige rechter en afwezigheid van controle door het Hof van Cassatie

In zijn arrest van 21 december 2004 benadrukte het Grondwettelijk Hof de noodzaak om de maatregelen die de grootste inbreuk op het recht op privacy met zich meebrengen, onder het toezicht van een onpartijdige en onafhankelijke rechter te plaatsen. De wetgever belastte de Kamer van Inbeschuldigingstelling (KI) met het toezicht op de wettelijkheid van de gebruikte methoden. De KI baseert beslist op basis van een vertrouwelijk dossier, waarin de verdediging geen inzage krijgt. Doordat de wetgever elke mogelijkheid tot herziening van de beslissingen van de KI uitsloot, was een eerlijk proces onvoldoende gegarandeerd.

Het Grondwettelijk Hof bracht hierin verandering. Het kwam tegemoet aan de eis van de mensenrechtenorganisaties en besliste dat cassatieberoep tegen de beslissingen van de KI mogelijk moet zijn.

2. Strafuitvoering

De wet voorzag een belangrijke uitbreiding van het toepassingsgebied van de bijzondere opsporingsmethoden. Ze zouden voortaan ook toegepast kunnen worden in het kader van de strafuitvoering (bijvoorbeeld als een gedetineerde de voorwaarden van zijn voorwaardelijke invrijheidsstelling niet naleeft of zich niet terug in de gevangenis aanbiedt na penitentiair verlof). De toepassing van bijzondere opsporingsmethoden tijdens de strafuitvoering kon zonder dat de gedetineerde een misdrijf pleegde en onafhankelijk van de ernst van het misdrijf waarvoor de gedetineerde veroordeeld was. De bijzondere opsporingsmethoden konden zo gebruikt worden voor doelstellingen die weinig te maken hadden met de bestrijding van zware en georganiseerde criminaliteit en terrorisme.

Het Hof vernietigde de bepaling die toepassing van opsporingsmethoden tijdens de strafuitvoering mogelijk maakte. De bepaling was in te vage bewoordingen gesteld. Bovendien voorzag de wet geen controle door een onafhankelijke en onpartijdige rechter.

3. Misdrijven door informanten

De wet stond bovendien toe dat informanten misdrijven plegen. In zijn vorige arrest stelde het Grondwettelijk Hof dat het plegen van misdrijven door leden van de ordediensten enkel kan onder toezicht van een onafhankelijke en onpartijdige rechter. Toch maakte de wetgever het mogelijk dat burgers misdrijven plegen zonder enige controle door een magistraat! Het is dan ook weinig verrassend dat het Hof deze bepalingen vernietigt.

Het Hof bekritiseert in het bijzonder de mogelijkheid die de wet biedt aan informanten om de fysieke integriteit van anderen te schenden.

4. Restrictieve interpretatie

Voor het overige heeft het Hof de eisen van de verzoekers verworpen. Toch volgde het Hof gedeeltelijk hun redenering.

Zo verduidelijkte het Hof het onderscheid dat de wet invoert tussen een woning (waar enkel de onderzoeksrechter een privacyschennende maatregel kan toestaan) en een andere private ruimte (waarvoor ook de procureur des konings een schending van de privacy kan toelaten). Het Hof bevestigde dat het begrip 'private ruimten' in de zin van de wet enkel 'opslagplaatsen, loodsen en garageboxen' omvat.

Het Hof zorgde zo voor meer duidelijkheid en een betere bescherming van de fundamentele rechten.

* * *

Hoewel het Hof de verzoekende partijen niet op alle vlakken gelijk gaf, biedt het arrest toch redenen tot tevredenheid. Het toont aan dat de wetgever opnieuw te weinig aandacht had voor de bescherming van de grondrechten, en de aanhoudende actie van de mensenrechtenorganisaties meer dan gerechtvaardigd was.